

ΤΟ ΘΕΜΑ

Σύσταση-
προειδοποίηση

Η προτροπή του Ανεξάρτητου Γραφείου Αξιολόγησης μπορεί να εκληφθεί ως μήνυμα προς το ΔΝΤ να μην επιστρέψει στην Ελλάδα με νέο χρηματοδοτικό πρόγραμμα

Του **ΘΑΝΑΣΗ Κ. ΤΣΙΤΣΑ**
Ανταπόκριση, Ουάσιγκτον

Σύσταση προς την Κριστίν Λαγκάρντ να αποκρούσει στο μέλλον οποιεσδήποτε πολιτικές πιέσεις τής ασκηθούν προκειμένου το ΔΝΤ να συμμετάσχει σε πρόγραμμα διάσωσης στην ευρωζώνη έκανε το Ανεξάρτητο Γραφείο Αξιολόγησης του Ταμείου.

Η προτροπή αυτή μπορεί να εκληφθεί ως μήνυμα προς το ΔΝΤ να μην επιστρέψει στην Ελλάδα με νέο χρηματοδοτικό πρόγραμμα το φθινόπωρο, πόσο μάλλον αν δεν πληρούνται οι αυστηρές προϋποθέσεις που έχει θέσει η Λαγκάρντ ως προς την πραγματική ελάφρυνση του χρέους για να γίνει βιώσιμο αλλά και ως προς τα χαμηλότερα πλεονάσματα για να βγαίνουν οι αριθμοί και το πρόγραμμα. Το εν λόγω γραφείο είχε αναλάβει να παρουσιάσει μια έκθεση για τα λάθη και τις παραλείψεις του ΔΝΤ σχετικά με τα προγράμματα διάσωσης της Ελλάδας, της Ιρλανδίας και της Πορτογαλίας.

Η βασική σύσταση της απολογιστικής έρευνας -η οποία, σημειωτέον, αναμενόταν εδώ και μήνες- για την παρουσία του ΔΝΤ στα προγράμματα διάσωσης χωρών-μελών της ευρωζώνης αποκτά ιδιαίτερη σημασία τη δεδομένη χρονική συγκυρία. Το ΔΝΤ πιέζεται σε πολιτικό επίπεδο, κυρίως από Γερμανία και Ολλανδία, να συμμετάσχει στο τρίτο πρόγραμμα στήριξης της Ελλάδας, αλλά η Κρ. Λαγκάρντ έχει επανειλημμένα διακηρύξει ότι αυτή τη φορά δεν θα υπάρξει εξαίρεση (exceptional access) και ότι θα πρέπει να τηρηθούν οι όροι του, που προϋποθέτουν βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους. «Το ΔΝΤ είναι ο βολικός αποδιοπομπαίος τράγος στην Ελλάδα», δήλωσε χαρακτηριστικά την περασμένη Πέμπτη η Κρ. Λαγκάρντ, στέλνοντας το μήνυμα ότι «η μη συμμετοχή του Ταμείου δεν σημαίνει και την αποτυχία του ελληνικού προγράμματος».

Όλα τα γεγονότα από το 2010

Η έρευνα έγινε από το Ανεξάρτητο Γραφείο Αξιολόγησης (Independent Evaluation Office - IEO) του ΔΝΤ και διήρκεσε σχεδόν δύο χρόνια. Πρόκειται για μια σημαντική προσπάθεια να αξιολογηθεί η εμπλοκή του ΔΝΤ στην κρίση της ευρωζώνης. Το πόρισμα παραδόθηκε την περασμένη εβδομάδα και αναμένεται να συζητηθεί παρουσία της Κρ. Λαγκάρντ στο Εκτελεστικό Συμβούλιο του Ταμείου -κατά συγκλίνουσες πληροφορίες, πιθανότατα στις 19 ή 20 Ιουλίου- ενώ αναμένεται να δοθεί αργό-

«Να φύγει το ΔΝΤ από την Ελλάδα»

Με απόρρητη έκθεση 150 σελίδων προς τη Λαγκάρντ, το Ανεξάρτητο Γραφείο Αξιολόγησης θέτει υπό αμφισβήτηση τον ρόλο του Ταμείου στην ευρωζώνη

τερα και στη δημοσιότητα. Πριν από τη δημοσιοποίησή του, τα μέλη του Εκτελεστικού Συμβουλίου θα κληθούν να κάνουν τις παρατηρήσεις τους επί του πορίσματος.

Σύμφωνα με πληροφορίες της Realnews, στην έκθεση για την Ελλάδα καταγράφονται με λεπτομέρεια όλα τα γεγονότα από το 2010. Το IEO επικεντρώνεται στην καθυστέρηση της αναδιάρθρωσης του τεράστιου φορτίου χρέους της Ελλάδας που έγινε καθαρά για πολιτικούς λόγους και τελικά έλαβε χώρα τον Μάιο του 2012, δύο χρόνια μετά την αρχική συμφωνία στήριξης της Ελλάδας. Η έκθεση αποφεύγει να κριτικάρει ευθέως τη «συνταγή» που χορηγήθηκε στην Ελλάδα και εστιάζει στο μείζον θέμα των προβληματικών σχέσεων μεταξύ των μελών της τριόικιας και κυρίως μεταξύ ΔΝΤ και Κομισιόν, κατηγορώντας την τελευταία για έλλειψη εμπειρίας στη διαχείριση τέτοιων κρίσεων.

Οι εισηγήσεις που κάνει το IEO προς τη γενική διευθύντρια του ΔΝΤ και τα μέλη του Εκτελεστικού Συμβουλίου κινούνται προς την κατεύθυνση του τι θα μπορούσε να κάνει καλύτερα το Ταμείο. Το IEO προτείνει, λοιπόν, να αποφεύγονται οι πολιτικές πιέσεις στις τεχνικές αναλύσεις, να υπάρχει καλύτερη επόπτευση και διαφάνεια των προγραμμάτων, να βελτιωθεί το σύστημα παρακολούθησης των χωρών που βρίσκονται σε πρόγραμμα, να μη λαμβάνονται αποφάσεις υπό καθεστώς πίεσης και, τέλος, να αναπτύξει το ΔΝΤ μια πολιτική για το πώς θα αντιμετωπίζονται οι οικονομικές ενώσεις όπως η ευρωζώνη.

Η έκθεση του IEO καθυστέρησε να φτάσει στα μέλη του Εκτελεστικού Συμβουλίου του Ταμείου και η δικαιολογία ήταν ότι η Ελλάδα μέχρι τις 25 Ιανουαρίου του 2016 ήταν τυπικά σε πρόγραμμα με το ΔΝΤ, κάτι που όντως προβλέπεται από τους όρους δράσης του IEO. Στην ομάδα που διενήργησε την έρευνα προϊστάμενος είναι ο Ιάπωνας οικονομολόγος Σί-ντζι Ταγκάκι. Ας σημειωθεί ότι το IEO διατηρεί απόλυτη ανεξαρτησία σε σχέση με την υπόλοιπη δομή του ΔΝΤ. Ο Ταγκάκι αναφέρεται απευθείας στη Λαγκάρντ και αποστολή του είναι να διεξάγει αυστηρό έλεγχο των πεπραγμένων των προγραμμάτων. Στο παρελθόν έχει ασκήσει αυστηρή κριτική για τις ευθύνες των τεχνοκρατών του ΔΝΤ και τις παραλείψεις τους. Η ίδια η Κρ. Λαγκάρντ παραδέχθηκε προ ημερών ότι η εσωτερική αξιολόγηση που διενεργεί το ΔΝΤ για τον ρόλο του στα προγράμματα διάσωσης των κρατών της ευρωζώνης «θα εξετάσει το κατά πόσον οι απαιτήσεις του για την προσαρμογή της ελληνικής οικονομίας ήταν υπερβολικές», αλλά αυτό, όπως είπε, «δεν πρόκειται να αλλάξει ριζικά το έργο του Ταμείου, δηλαδή την παροχή βοήθειας σε κράτη που αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα, με αντάλλαγμα μεταρρυθμίσεις που αποσκοπούν στο να τα καταστήσουν ισχυρότερα στο μέλλον».

Η έκθεση του IEO είναι -μαζί με τα συνοδευτικά έγγραφα- 150 σελίδες. Βασίστηκε σε κατ'ιδίαν συνεντεύξεις, αλλά και σε γραπτές ή προφορικές αναφορές από όλους όσοι πρωταγωνίστησαν στον σχεδιασμό και στην εφαρμογή του ελληνικού προγράμματος. Την άποψή τους για τα δύο ελληνικά προγράμματα εξέφρασαν -προφορικός ή μέσω κειμένων τους- ο πρώην πρωθυπουργός Λουκάς Παπαδήμος, η πρώην αντιπρόσωπος της Ελλάδας στο ΔΝΤ την περίοδο 2004-2009, Μιράντα Ξαφά, η πρώην γενική γραμματέας του υπουργείου Οικονομικών Χριστίνα Παπακωνσταντίνου και ο καθηγητής Θεόδωρος Πελαγίδης.

Εκπληξη αποτελεί το γεγονός ότι στις συνεντεύξεις δεν συμπεριελήφθη ο πρώην αντιπρόσωπος της Ελλάδας στο ΔΝΤ την περίοδο 2010-2012, Παναγιώτης Ρουμελιώτης. Ο λόγος: Τα υψηλά κλιμάκια του Ταμείου φέρονται ιδιαίτερα ενοχλημένα για τον τρόπο που λειτουργήσε κατά τη διάρκεια της θητείας του, ενώ τον κατηγορούν για διαρροή εγγράφων σχετικά με το περιεχόμενο των συνεδριάσεων του Εκτελεστικού Συμβουλίου. Επίσης, σύμφωνα με έγκυρες πηγές, κακή εντύπωση προκάλεσε στον Σ. Ταγκάκι η άρνηση του πρώην διοικητή της Τραπεζής της Ελλάδος, Γιώργου Προβόπουλου, να συμβάλει στην έρευνα του IEO.

Σκληρή γραμμή

Στην έκθεσή του για την ευρωζώνη, που δημοσιοποίησε την Παρασκευή, το ΔΝΤ επιμένει στη σκληρή γραμμή για τα εργασιακά. Συγκεκριμένα, ζητεί ευελιξία στην ελληνική αγορά εργασίας, με διατήρηση σε χαμηλά επίπεδα του κατώτατου μισθού, απελευθέρωση των ομαδικών απολύσεων και παρεμβάσεις για το άνοιγμα επαγγελματιών.

Το Ταμείο αναφέρει πως ο κατώτατος μισθός βρίσκεται στα υψηλότερα επίπεδα μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με δεδομένο το κατά κεφαλήν ΑΕΠ. Στην έκθεση γίνεται ειδική αναφορά στο νομοθετικό πλαίσιο για τις ομαδικές απολύσεις και προτείνεται να γίνουν αλλαγές βάσει των βέλτιστων πρακτικών της Ε.Ε., σε ευθυγράμμιση με τους υπόλοιπους θεσμούς. Συσπίνεται, δε, το άνοιγμα κρίσιμων επαγγελματιών, όπως των μηχανικών, των δικηγόρων και των φορτοεφορτωτών.

Ο ΛΟΥΚΑΣ Παπαδήμος κατέθεσε την άποψή του για το ελληνικό πρόγραμμα, ο Γ. Προβόπουλος αρνήθηκε, ενώ έκπληξη προκάλεσε η μη κλήση του Παναγιώτη Ρουμελιώτη